

Motion till riksdagen 2021/22:333

av **Markus Wiechel m.fl. (SD)**

Rymningar, samhällstjänst för dömda och betalning av skulder

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kriminalisera rymningar och avvikningar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra samhällstjänst till regel för samtliga fängelsedömda och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återkomma med förslag till åtgärder mot dem som döms till fängelse men vägrar utföra samhällstjänst, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ingen fånge ska frigges innan eventuella skulder är betalda och tillkännager detta för regeringen.

Rymningar och avvikningar

Under 2020 hade hela 143 avvikningar från rättspsykiatrisk vård skett, enligt en granskning från SVT, och av dessa ansågs var fjärde person farlig för sig själv eller andra. En kraftig majoritet av rymningarna skedde under permissioner eller så kallad frigång, och i fler än vartannat fall handlade rymningen om en person som dessutom lyckats avvika tidigare. Antalet avvikningar under 2020 var inte extremt utan låg på ungefär samma nivå som tidigare år, varför det är uppenbart att det omgående behövs nya tag för att förhindra att detta sker framöver.

Än idag är det inte olagligt för brottsdömda och frihetsberövade personer att rymma. Oavsett om det handlar om en grovt kriminell eller om någon som ska utvisas till följd av att vederbörande anses vara ett säkerhetshot mot Sverige är det illa nog, då deras rymning kan innebära en säkerhetsrisk för allmänheten. Den enda möjliga påföljd för en person som avvikit från sitt förvar är att vederbörande får sin villkorliga frigivning uppskjuten, men då enbart om det finns ”synnerliga skäl”. Nuvarande förhållningssätt får konsekvenser för såväl allmänheten som rättsväsendet. När en potentiellt mycket farlig

person som inte avtjänat sitt straff försatt sig själv på fri fot måste polisen i många fall använda enorma resurser för att finna personen. Detta drabbar samtliga invånare då annat, såväl personalresurser som ekonomiska medel, måste prioriteras bort. Jakten på rymmare blir dessutom svårare då rättsväsendet inte kan använda sig av samma hjälpmedel till följd av att rymningen i sig inte är olaglig.

Samtliga rymningar eller avvikningar från förvar bör därför kriminaliseras, för att värna såväl samhället som brottsoffren.

Samhällstjänst regel och åtgärder mot vägran

I ett flertal länder idag är samhällstjänst en vanligare förekommande straffåtgärd än i Sverige. Det finns flera faktorer som gör detta till fördelaktigt såväl för den enskilda individen som för samhället. Statistik från Kriminalvården har tydligt visat att en mindre andel av de som dömts till samhällstjänst återfaller i brottslighet än om de bara dömts till fängelse.

Samhällstjänst är ett bra sätt för att brottslingar ska göra rätt för sig efter att ha skadat samhället genom att själva till viss del sona sitt brott genom arbete. Det är likaså ett sätt för dem att förstå att vi tillsammans bygger vårt samhälle, varför ett brott också ska slå tillbaka mot dem. Hela rättsproceduren kring ett utfört brott kostar samhället stora summor då alltifrån lön till poliser, åklagare, domare, vakter, advokater och annan personal räknas in, men även fastighetskötsel, mat- och elförsörjning och vanliga lokal-kostnader för intagna. Att de som tvingar samhället till dessa kostnader också på något sätt betalar för detta bör således inte vara något märkvärdigt. Redan idag finns dessutom en möjlighet för fångar att arbeta under sin tid i fängelset, dock med en förhållandevis låg timlön. Detta visar på att samhällstjänsten med fördel kan utföras såväl innanför som utanför anstalten, beroende på vilka bedömningar som görs av rättsväsendet i det aktuella fallet och vad som passar den intagne.

Intagna som arbetar under sin tid i fängelset tjänar på detta då det kan betyda ett steg närmare en nystart med nytt yrke och egen försörjning efter avtjänat fängelsestraff. Med andra ord bör det ses som en viktig del av rehabiliteringen eller återetableringen till livet utanför fängelset. Regeringen bör därför göra samhällstjänst innanför eller utanför kriminalvårdens fastigheter till regel för samtliga fängelsedömda samt återkomma med förslag till åtgärder mot de fängelsedömda som vägrar samhällstjänst.

Betalning av skulder vid frigivningen

Många av de som döms för grov brottslighet har stora skulder, och en del av dessa betalas aldrig av brottslingen. Ett exempel på detta är den så kallade Hagamannen, Sveriges kanske farligaste sexförbrytare, som vid sin frigivning fortfarande var skyldig Brottsofferfonden cirka 400 000 kronor. I bästa fall kommer brottslingar som Hagamannen att få ett jobb efter sin frigivning, vilket innebär att skulden kan betalas; dock är detta ett högst osäkert scenario, varför regeringen bör återkomma med förslag för att säkerställa att samtliga fångar betalar sin skuld vid sin frigivning.

Markus Wiechel (SD)

Alexander Christiansson (SD)

Lars Andersson (SD)

Sara Gille (SD)